

# Латински Фрази - Latin ↔ Bulgarian

Сборник с латински фрази и изрази

## Latin → Български

Latin	Български
<i>a deo in somno sanatum est</i>	беше излекувано насън от бог
<i>ab equo regina desiluit</i>	царицата скочи от коня
<i>accipiter hanc animam</i>	ястребът взе тази душа
<i>adeone pulchra est?</i>	наистина ли е толкова красива?
<i>altos fluctus tetigit</i>	докосна високите вълни
<i>ante mare et terras</i>	преди морето и земите
<i>arma virumque cano</i>	пея за оръжията и мъжа
<i>aspectas sedentem in Palatino</i>	гледаш го, седящ на Палатинския хълм
<i>aurea condet saecula</i>	ще постави началото на златни векове
<i>aut unde petendum?</i>	или откъде трябва да бъде искано?
<i>conclamabunt 'bene vivite'</i>	ще извикат: 'Живейте добре!'
<i>cras dicis semper</i>	винаги казваш „утре“
<i>cui viventi dedisti</i>	на когото приживе даде
<i>cuncti domum intrabunt</i>	всички ще влязат у дома
<i>dic mihi, Postume</i>	кажи ми, Постуме
<i>duas res optat</i>	иска две неща
<i>eo modo condita est</i>	по този начин беше основана
<i>Epistula scribenda est</i>	писмото трябва да бъде написано
<i>et cupit et instat et precatur</i>	и иска, и настоява, и моли
<i>et feris da saginam</i>	и дай храна на дивите зверове
<i>ex nomino suo vocavit</i>	нарече на своето име
<i>fato profugus venit</i>	дойде като изгнаник по волята на съдбата
<i>fert animus dicere</i>	духът ме кара да говоря
<i>ferre fontes et rivos</i>	носите извори и потоци
<i>gens dura atque aspera</i>	твърдо и грубо племе
<i>genus unde Latinum</i>	откъдето е латинският род
<i>haec omnia oppida</i>	всички тези градове
<i>hanc statuam vidit</i>	видя тази статуя“
<i>hoc possum dicere</i>	това мога да кажа
<i>hoc saltem pudeat</i>	нека поне от това се срамува
<i>ille quem legis</i>	онзи, когото четеше
<i>imperium totius orbis</i>	власт над цялата земя
<i>in vestibulo templi Dianae</i>	в преддверието на храма на Диана

Latin	Български
<i>incolae urbium sperabant</i>	жителите на градовете се надяваха
<i>infernus accede domos</i>	приближи се към домовете на подземния свят
<i>itaque carmen cantavit</i>	и така изпя песен
<i>iuvenes dum sumus</i>	ние, докато сме млади
<i>laeta deum partu</i>	радостна от раждането на боговете
<i>lanigerae comitantur oves</i>	вълнестите овце съпровождат
<i>Liber legendus est.</i>	Книгата трябва да бъде прочетена.
<i>locus optime eligendus est</i>	трябва да се избере най-доброто място
<i>magna mei imago</i>	голямо мое изображение
<i>magnum sub axem Caeli</i>	под големия небесен свод
<i>magno exercitu facto</i>	след като беше направена голяма войска
<i>mecum partire laborem</i>	сподели труда с мен
<i>monstrum horrendum informe</i>	ужасяващо безформено чудовище
<i>morituri te salutant</i>	те, които ще умрат, те поздравяват
<i>multi omnium ordinum</i>	мнозина от всички съсловия
<i>muro circumdabit arces</i>	ще обгради крепостите със стена
<i>nec possum dicere quare</i>	и не мога да кажа защо
<i>nigrarum pecudum sanguine</i>	с кръвта на черни добитъци
<i>non amo te, Sabidi</i>	не те обичам, Сабидий
<i>non amo te, Sabidi</i>	не те обичам, Сабидий.
<i>nos habebit humus</i>	земята ще ни приеме
<i>notum cubile conspexit</i>	съгледа познато легло
<i>Nox atra tenebat</i>	тъмната нощ държеше
<i>nulla poena gravior</i>	никое наказание не е по-тежко
<i>nulli, Thai, negas</i>	на никого, Тай, не отказваш
<i>nullum bellum gessit</i>	не е водил никаква война
<i>oculos in virgine fixus</i>	с поглед вперен в девойката
<i>orientem spectare debent</i>	трябва да гледат към изток
<i>persuasit viro Sabino</i>	убеди сабинския мъж
<i>petit Gemellus nuptias</i>	Гемел се стреми към сватба
<i>post iucundam iuventutem</i>	след приятната младост
<i>post molestam senectutem</i>	след трудната старост
<i>primaque ab origine mundi</i>	първа от възникването на света
<i>primus Troiae ab oris</i>	първи от бреговете на Троя
<i>pudeat negare nihil</i>	да не те е срам да отричаш нищо
<i>pudeat negare nihil</i>	нека е срамно да не отричаш нищо
<i>quem dixere chaos</i>	който нарекоха хаос

Latin	Български
<i>quid in illa petitur?</i>	какво се търси у нея?
<i>rari habent poetae</i>	рядко поети го имат
<i>saepe unus quisque</i>	често всеки един
<i>serum est vivere hodie</i>	късно е да се живее днес
<i>si non te pudet istud</i>	ако не те е срам от това тук
<i>Tarquinio Superbo rege</i>	при царуването на Тарквиний Горди
<i>totius Orientis auxilia</i>	помощта на целия Изток
<i>toto novus in orbe</i>	изцяло нов в света
<i>tum talia fatur</i>	тогава казва такива неща
<i>urbem praeclaram statui</i>	основах славен град
<i>urbis ardent tecta</i>	покривите на града горят
<i>vates ita cecinerunt</i>	поетите така пяха
<i>vix ea fatus erat</i>	едва беше казал тези това

## Български → Latin

Български	Latin
<i>беше моряк</i>	nauta erat
<i>богат на извори</i>	fontibus opulenta
<i>бял бик</i>	taurus albus
<i>бяха пирати</i>	piratae erant
<i>бяхте земеделци</i>	agricolae eratis
<i>в бягство е хванат</i>	in fuga captus est
<i>в голямо изобилие</i>	in magna copia
<i>в стаите на храмовете</i>	in cellis templorum
<i>великолепно погребение</i>	funus magnificum
<i>вече приближаваха</i>	iam appropinquabant
<i>вечна слава</i>	gloria aeterna
<i>взима решение</i>	consilium capit
<i>видях шествието</i>	pompam vidi
<i>Виждам, че господарят е добър.</i>	Video dominum bonum esse.
<i>водеха произхода</i>	originem ducebant
<i>водим война</i>	bellum gerimus
<i>голяма наслада</i>	delicia magna
<i>голямо шествие</i>	pompa magna
<i>господарят на океаните</i>	dominus oceanorum
<i>дарява маслиново дърво</i>	olivam donat
<i>дванадесет подвига</i>	duodecim labores

Български	Latin
древните паметници	monumenta antiqua
други видове	alia genera
държаха мястото	locum tenebant
за войната и за мира	pro bello et pro pace
за правилния път	de via recta
за своята родина	pro patria sua
Знам, че животът е кратък.	Scio vitam brevem esse.
имат намерение да държат	tenituri sunt
имаха право	ius habebant
имахте намерение да обичате	amaturi eratis
имаиш намерение да обичаиш	amaturus es
искам да нося	volo ferre
Какво виждаш?	Quid vides?
Какво правиш?	Quid facis?
Кого виждаш?	Quem vides?
Кой идва?	Quis venit?
красива книга	liber pulcher
красотата на областта	pulchritudo regionis
лекува болестите	morbos curat
Мисля, че пътят е труден.	Arbitror viam difficilem esse.
много градове	multae urbes/multa oppda
много храмове	templa multa
момичетата се подчиняват	puellae parent
най-голям град	urbs maxima
най-голям град	urbs maxima
най-голяма от всички	maxima omnium
най-пълен с риби	plenissimus piscium
направи!	fac!
нарече убийството	caedem vocavit
наречен диктатор	dictator nominatus
наричат ме	vocor
нахлуха в Рим	invaserunt in Romam
не липсваше помощ	auxilium non deficiebant
не лови мухи	muscas non capit
не мога да живея	vivere non possum
не може да се купи	emi non potest
никакъв човек	homo nullus

Български	Latin
<i>никой</i>	nemo
<i>нова книга</i>	liber novus
<i>някакъв човек</i>	quidam homo
<i>някой</i>	aliquis
<i>обичат земята</i>	terram amant
<i>освободи от страх</i>	metu liberavit
<i>от много злини</i>	ex multis malis
<i>от яйцето до ябълките</i>	ab ovo usque ad mala
<i>очите виждат</i>	oculi vident
<i>плашеше мъжете</i>	viros terrebat
<i>по този път</i>	ea via
<i>по-добре учат</i>	melius discunt
<i>подтиква към веселие</i>	ad laetitiam incitat
<i>подтикнати от надежда</i>	aducti spe
<i>показват пътищата</i>	vias monstrant
<i>помощта на боговете</i>	auxilium deorum
<i>последен е построен</i>	postremus aedificatus est
<i>почитат богинята</i>	deam colunt
<i>правеха военен лагер</i>	castra faciebant
<i>провинциите на Рим</i>	provinciae Romae
<i>прославят природата</i>	celebrant naturam
<i>пълнят храма</i>	templum implent
<i>пъпа на Рима</i>	umbilicus Romae
<i>радват народа</i>	populum delectant
<i>разделиха плячката</i>	praedam diviserunt
<i>разруши гражданството</i>	civitatem delevit
<i>римската войска</i>	exercitus Romanus
<i>с голяма сила</i>	magna vi
<i>с голямо изкуство</i>	magna arte
<i>с изключителна красота</i>	pulchritudine eximia
<i>с мраморни храмове</i>	cum templis marmoreis
<i>с невероятно изкуство</i>	incredibili arte
<i>с различни начини</i>	variis modis
<i>с тежки думи</i>	cum verbis gravibus
<i>своите неприятели</i>	inimici sui/hostes suos
<i>своя брат</i>	fratrem suum
<i>тежко се прие</i>	graviter acceptum est

Български	Latin
<i>хвърлиха копия</i>	<i>hastae iacerunt</i>
<i>храм на богинята</i>	<i>templum deae</i>
<i>част от войската</i>	<i>pars exercitus</i>
<i>често на брега</i>	<i>saepe ad oram</i>
<i>Чувам, че земята е бяла</i>	<i>Audio, terram albam esse</i>
<i>ще имате намерение да чувате</i>	<i>audituri eritis</i>

---

Общо фрази: 184 (83 Latin→Bulgarian + 101 Bulgarian→Latin)